

# САДРЖАЈ

## ДУХОВНА ДЕЛАЊА

### ДЕЛАЊЕ ПРВО

1. О томе шта је све Бог учинио за човеково спасење ..... 7
2. О томе шта је све Христос претрпео за човеково спасење ..... 10
3. О томе шта за своје спасење треба да учини и претрпи човек ..... 12

### ДЕЛАЊЕ ДРУГО

1. О томе да је Бог саздао човека ..... 15
2. О томе да је човек саздан за Бога ..... 17
3. О томе да је човек саздан зато да би се вечно наслађивао Богом ..... 19

### ДЕЛАЊЕ ТРЕЋЕ

1. О средствима којима те је Бог снабдео да би постигао свој крајњи циљ ..... 23
2. О томе колико злоупотребљаваш средства којима те је Бог снабдео ..... 24
3. О томе како да избегнеш злоупотребу средстава којима те је Бог снабдео ..... 26

### ДЕЛАЊЕ ЧЕТВРТО

1. О томе колика је тежина смртнога греха када је мерило личност  
Онога о Кога се огрешујемо..... 28
2. О томе колика је тежина греха када је мерило личност која се огрешује ..... 29
3. О томе колика је тежина огрешења самог по себи ..... 32

### ДЕЛАЊЕ ПЕТО

1. О казнама којих су због греха допали анђели ..... 34
2. О казни Адамовој ..... 37
3. О казни безгрешног Исуса Христа ..... 40

### ДЕЛАЊЕ ШЕСТО

1. О множини грехова свакога човека ..... 42
2. О тежини греха ..... 43
3. О човековој незахвалности коју грехом показује према  
доброчинствима Божијим ..... 45

### ДЕЛАЊЕ СЕДМО

1. О злу које грех сам по себи садржи ..... 47
2. О злу које грех узрокује грешнику у овом животу ..... 48
3. О злу које грех узрокује у будућем животу ..... 50

### ДЕЛАЊЕ ОСМО

1. О томе да је смрт крај сваке чулности ..... 52
2. О томе да је смрт крај сваке обмане ..... 54
3. О томе да је смрт крај времена ..... 58

### ДЕЛАЊЕ ДЕВЕТО

1. О животу и смрти грешника ..... 63
2. О животу и смрти праведника ..... 65
3. О томе на чији живот и смрт је налик живот и смрт сваког човека ..... 66

## ДЕЛАЊЕ ДЕСЕТО

1. О посебном суду по коме грешници у аду предокушавају вечне муке,  
а пре свега о томе колико је страшна адска тамница ..... 68
2. О туговању грешних душа за садашњим животом ..... 73
3. О страху грешних душа пред будућношћу ..... 79

## Делање једанаесто

### ПОСЛЕДЊИ ИЛИ ВЕЛИКИ СУД

1. О томе да ће Суд бити велики због личности које ће се сабрати ..... 83
2. О томе да ће Суд бити велики због дела која ће се истраживати ..... 86
3. О томе да ће Суд бити велики због пресуда које ће се донети ..... 89

## Делање дванаесто

### О МУКАМА АДСКИМ

1. О томе да су адске (паклене) муке по количини многобројне ..... 92
2. О томе да су адске (паклене) муке по каквоћи страшне ..... 95
3. О томе да су адске (паклене) муке вечне ..... 97

## Делање тринаесто

### О ТРИ ДУШЕВНА СТАЊА ХРИШЋАНИНА ОСУЂЕНОГ НА МУКЕ

1. О кајању због прошлости ..... 99
2. О тескоби због садашњости ..... 101
3. О незнању због будућности ..... 103

## Делање четрнаесто

### ОПРОСТИВА САГРЕШЕЊА

1. О томе колика је тежина опростивих сагрешења ..... 107
2. О томе колико је мноштво зла које опростива сагрешења узрокују ..... 110
3. О томе шта све опростива сагрешења узрокују у овом, а шта у будућем веку ... 115

## Делање петнаесто

### НА ПРИЧУ О БЛУДНОМЕ СИНУ

1. О томе како је блудни син напустио дом свога оца ..... 119
2. О томе каквим је животом живео блудни син по одласку ..... 122
3. О томе на који начин се блудни син вратио ..... 124

## ДЕЛАЊЕ ШЕСНАЕСТО

1. О томе да сваки хришћанин треба да изабере најдушекориснији и  
најдоличнији живот да би постигао циљ – своје спасење ..... 129
2. О томе како хришћанин да изабере најбољи живот ..... 134
3. О томе да хришћанин треба да исправи избор свога живота  
ако није добро изабрао ..... 138

## ДЕЛАЊЕ СЕДАМНАЕСТО

1. О томе да смо дужни да љубимо Бога због тога што нам заповеда  
да Га љубимо ..... 143
2. О томе да смо дужни да љубимо Бога зато што је изнад свега достојан љубави ... 145
3. О томе да треба да љубимо Бога јер Он у нама изазива љубав Својом  
љубављу и толиким доброчинствима ..... 148

## Делање осамнаесто

### О РАЈСКОЈ СЛАВИ КОЈУ ЋЕ УЖИВАТИ БЛАЖЕНИ

1. О свим рајским добрима ..... 152
2. О томе да су сва рајска добра савршена ..... 157
3. О томе да су сва рајска добра савршена и вечна ..... 161

## Делање деветнаесто

### О ТОМЕ КОЛИКО ЈЕ ОВАПЛОЋЕЊЕ БОГА ЛОГОСА

#### ДОБРОДЕТЕЉНО ЗА ЧОВЕЧИЈУ ПРИРОДУ

1. О томе да је оваплоћење Бога Логоса добродетељно за човечију природу  
јер је она била у бескрајном бездану ..... 165
2. О томе да је оваплоћење Бога Логоса вазнело човечију природу  
у безмерне висине ..... 167
3. О томе да се Син Божији крајње унизио да би човечију природу узвисио ..... 169

## Делање двадесето

### О РОЂЕЊУ ИСУСА ХРИСТА

1. О томе да се Исус Христос Својим рођењем дигао у борбу против жудње  
према богатству и исцелио је ..... 173
2. О томе да се Исус Христос Својим рођењем дигао у борбу против жудње  
према телесним насадама и исцелио је ..... 176
3. О томе да се Исус Христос Својим рођењем дигао у борбу против жудње  
за славом и исцелио је ..... 179

## Делање двадесет прво

### О ОБРЕЗАЊУ ИСУСА ХРИСТА

1. О томе да је Христос Својим обрезањем справио лек  
за исцељење човекових болести ..... 183
2. О томе да је Својим обрезањем Христос справио мелем  
за ублажење човекових болова ..... 186
3. О томе да је Христос Својим обрезањем справио лековито средство  
за очување човековог здравља ..... 189

## Делање двадесет друго

### О ПУТОВАЊУ И ПОКЛОЊЕЊУ ТРОЈИЦЕ МУДРАЦА

1. О томе да су мудраци са пуном преданошћу започели своје путовање ..... 194
2. О томе да су мудраци следили свој пут са постојаношћу  
и душевном величином (срчаношћу) ..... 202
3. О томе да су мудраци благоразумно завршили путовање приносећи Христу  
своје тајанствене дарове ..... 206

## Делање двадесет треће

### О ЖИВОТУ ИСУСА ХРИСТА ПОСМАТРАНОМ

#### У ОПШТИМ ЦРТАМА

1. О томе да је Господ био послушан Својим родитељима ..... 211
2. О томе да је Господ Својим рукама напорно радио ..... 216
3. О томе да је Господ имао савршену љубав према Богу и ближњему ..... 223

Делање двадесет четврто

#### О НАУЦИ БОЖАНСТВЕНОГ ЈЕВАНЂЕЉА

1. О томе ко је учитељ јеванђелске науке ..... 231
2. О томе каква је то наука ..... 234
3. О томе ко су ученици који треба да изучавају јеванђелску науку ..... 237

Делање двадесет пето

#### О РАТУ КОЈИ ЈЕ ХРИСТОС ДОШАО ЈЕВАНЂЕЉЕМ

##### ДА ПОКРЕНЕ НА ЗЕМЉИ

1. О томе да је Христос архистратиг и Цар у јеванђелском рату ..... 240
2. О томе да Христа у јеванђелском рату следе три категорије људи ..... 242
3. О томе да људи следе Христа на три начина, односно у три ступња ..... 245

Делање двадесет шесто

#### О ТАЈНИ БОЖАНСТВЕНЕ ЕВХАРИСТИЈЕ

1. О величанствености Тајне божанствене Евхаристије као дара Божијег ..... 247
2. О љубави Дародавчевој која се пројављује кроз Тајну божанствене Евхаристије ..... 250
3. О томе каква је корист од Тајне божанствене Евхаристије за дароприносаца ..... 253

Делање двадесет седмо

#### О ТОМЕ КАКО ЈЕ ХРИСТОВ ЗНОЈ, ДОК СЕ ЗНОЈИО МОЛЕЋИ СЕ

##### У ГЕТСИМАНИЈСКОМ ВРТУ, БИО НАЛИК КАПИМА КРВИ

1. О томе да се Христос крвљу знојио зато што је знао  
каким ће све мукама страдати ..... 257
2. О томе да се Господ знојио крвљу зато што се жалостио због наших грехова ... 260
3. О томе да се Христос крвљу знојио због наше незахвалности ..... 261

Делање двадесет осмо

#### О ОДРИЦАЊУ АПОСТОЛА ПЕТРА

1. О томе да се апостол Петар одрекао Христа из гордости ..... 263
2. О томе да се апостол Петар одрекао Христа из немарности ..... 266
3. О томе да се апостол Петар одрекао Христа због недостатка молитве ..... 270

Делање двадесет девето

#### О БИЧЕВАЊУ ИСУСА ХРИСТА

1. О томе да је бичевање коме се Господ изложио узроковало превелики бол ..... 275
2. О томе да је бичевање представљало превелико посрамљење за Господа ..... 278
3. О томе да се Господ изложио бичевању из превелике љубави ..... 281

Делање тридесето

#### О ТОМЕ КАКО ЈЕ ГОСПОД ПОНЕО СВОЈ КРСТ

1. О томе да је Господ Свој Крст носио јавно ..... 284
2. О томе да је Господ Свој Крст носио часно ..... 290
3. О томе да је Господ Свој Крст носио истрајно и трпељиво ..... 293

Делање тридесет прво

#### О ГОСПОДУ НА КРСТУ

1. О томе да је Господ на Крсту безмерно страдао по телу ..... 297

|                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. О томе да је Господ на Крсту безмерно страдао по души .....       | 301 |
| 3. О томе да нам је Господ као поуке оставио седам Својих речи ..... | 307 |

#### Делање тридесет друго

#### О ТОМЕ ДА ТРЕБА ДА СЕ РАДУЈЕМО ВАСКРСЕЊУ ГОСПОДЊЕМ

|                                                                                             |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. О томе да Васкрсењу Господњем треба да се радујемо заједно са<br>васкрслим Христом ..... | 314 |
| 2. О томе да Васкрсењу Господњем треба да се радујемо заједно са<br>Матером Његовом .....   | 321 |
| 3. О томе да Васкрсењу Господњем треба да се радујемо заједно са својим телом ...           | 326 |

#### Делање тридесет треће

#### О ПЕДЕСЕТНИЦИ, КАДА ЈЕ ДУХ СВЕТИ ДЕЈСТВОВАО НА АПОСТОЛЕ

|                                                                                   |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. О томе како је Дух Свети, дејствујући на апостоле, преобразио њихов ум .....   | 331 |
| 2. О томе како је Дух Свети, дејствујући на апостоле, преобразио њихово срце ...  | 333 |
| 3. О томе како је Дух Свети, дејствујући на апостоле, преобразио њихов језик .... | 337 |

#### Делање тридесет четврто

#### О НЕДЕЉИ СВИХ СВЕТИХ

|                                                                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. О томе да на Недељу свих Светих један наспрам другог са својим војскама<br>стоје Христос и Луцифер .....                | 339 |
| 2. О томе какву плату у овоме животу својим следбеницима<br>на Недељу свих Светих обећавају Христос и Луцифер [ђаво] ..... | 345 |
| 3. О томе какву плату у будућем животу својим следбеницима<br>на Недељу свих Светих обећавају Христос и Луцифер .....      | 349 |

## КРАТКА ДУХОВНА ДЕЛАЊА ЗА СВАКОДНЕВНО ДУХОВНО ВЕЖБАЊЕ ТОКОМ ТРИДЕСЕТ ДАНА У МЕСЕЦУ НАМЕЊЕНА ОЧУВАЊУ ДУШЕ

|                                                         |     |
|---------------------------------------------------------|-----|
| Први дан. О неприкосновеној важности спасења душе ..... | 353 |
| Други дан. О неизвесности смртног часа .....            | 353 |
| Трећи дан. О сазнању о предстојећој смрти .....         | 354 |
| Четврти дан. О спремности за смрт .....                 | 354 |
| Пети дан. О стању у коме се налази самртник .....       | 355 |
| Шести дан. О последњем часу живота .....                | 355 |
| Седми дан. О суђењу души .....                          | 355 |
| Осми дан. О стању душе после смрти .....                | 356 |
| Девети дан. О стању тела после смрти .....              | 356 |
| Десети дан. О животу коме ће се судити .....            | 357 |
| Једанаести дан. О покајању .....                        | 357 |
| Дванаести дан. О последњем Суду .....                   | 357 |
| Тринаести дан. О васкрсењу мртвих .....                 | 358 |

|                                                                      |     |
|----------------------------------------------------------------------|-----|
| Четрнаести дан. О Другом Христовом доласку .....                     | 358 |
| Петнаести дан. О смотри савести на будућем Суду .....                | 359 |
| Шеснаести дан. О издвајању праведника од грешника .....              | 359 |
| Седамнаести дан. О коначној пресуди .....                            | 360 |
| Осамнаести дан. О значају и вредности времена .....                  | 360 |
| Деветнаести дан. О мукама вечним (паклу) .....                       | 360 |
| Двадесети дан. О стању на муке осуђених .....                        | 361 |
| Двадесет први дан. О неизвесности спасења .....                      | 361 |
| Двадесет други дан. О броју на муке осуђених .....                   | 362 |
| Двадесет трећи дан. О исповести на муке осуђеног .....               | 362 |
| Двадесет четврти дан. О вечности пакла .....                         | 363 |
| Двадесет пети дан. О губљењу времена .....                           | 363 |
| Двадесет шести дан. О рају .....                                     | 363 |
| Двадесет седми дан. О путу који води у рај .....                     | 364 |
| Двадесет осми дан. О задобијању раја .....                           | 364 |
| Двадесет девети дан. О бесмртности душе и тела након васкрсења ..... | 365 |
| Тридесети дан. О томе какав одговор даје савест сваког човека .....  | 365 |

## ДУХОВНА И ДУШЕКОРИСНА ПРЕИСПИТИВАЊА

|                                             |     |
|---------------------------------------------|-----|
| Преиспитивање прво                          |     |
| КАКВА ЈЕ ТВОЈА ЖЕЉА ДА СПАСЕШ ДУШУ .....    | 369 |
| Преиспитивање друго                         |     |
| СТРАСТИ .....                               | 372 |
| Преиспитивање треће                         |     |
| ИСПОВЕСТ .....                              | 376 |
| Преиспитивање четврто                       |     |
| КАКО СЕ ТРЕБА ОДНОСИТИ ПРЕМА СЕБИ .....     | 380 |
| Преиспитивање пето                          |     |
| КАКО СЕ ТРЕБА ОДНОСИТИ ПРЕМА БЛИЖЊЕМУ ..... | 384 |
| Преиспитивање шесто                         |     |
| КАКО СЕ ТРЕБА ОДНОСИТИ ПРЕМА БОГУ .....     | 389 |
| Преиспитивање седмо                         |     |
| РЂАВЕ НАВИКЕ И ЊИХОВО ИСЦЕЉЕЊЕ .....        | 395 |
| Преиспитивање осмо                          |     |
| БОГОСЛОВНЕ (ХРИШЋАНСКЕ) ВРЛИНЕ:             |     |
| ВЕРА, НАДА И ЉУБАВ .....                    | 397 |

# ДУШЕКОРИСНА ШТИВА

Прво душекорисно штиво

ПРЕПРЕКЕ ЗА ЧОВЕКОВО СПАСЕЊЕ.

ПРВА ПРЕПРЕКА: МЛАКА И СЛАБА ВЕРА

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| Увод .....                             | 405 |
| Први део .....                         | 405 |
| Други део                              |     |
| КАКВУ ШТЕТУ УЗРОКУЈЕ СПАСЕЊУ МЛАКА     |     |
| И РАСЛАБЉЕНА ВЕРА .....                | 408 |
| Трећи део                              |     |
| ИСЦЕЉЕЊЕ МЛАКЕ И РАСЛАБЉЕНЕ ВЕРЕ ..... | 411 |

Друго душекорисно штиво

БЕЗОЧНОСТ ОНИХ КОЈИ ЧИНЕ ГРЕХЕ СА ПОУЗДАЊЕМ

ДА УВЕК МОГУ ДА СЕ ИСПОВЕДЕ И ПОКАЈУ

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| Увод .....                                            | 421 |
| Први део .....                                        | 421 |
| Други део                                             |     |
| КАКВУ ШТЕТУ НАНОСЕ СВОМЕ СПАСЕЊУ ОНИ КОЈИ ЧИНЕ        |     |
| ГРЕХЕ СА УЗДАЊЕМ ДА ЋЕ СЕ ИСПОВЕДИТИ И ПОКАЈАТИ ..... | 423 |
| Трећи део                                             |     |
| ИСЦЕЉЕЊЕ ОНИХ КОЈИ ЧИНЕ СВАКОВРСНЕ ГРЕХЕ СА           |     |
| УЗДАЊЕМ ДА ЋЕ СЕ ИСПОВЕДИТИ И ПОКАЈАТИ .....          | 426 |

Треће душекорисно штиво

О ПРЕПРЕЦИ КОЈУ ЗА ЧОВЕКОВО СПАСЕЊЕ

ПРЕДСТАВЉА ГОРДОСТ

|                                        |     |
|----------------------------------------|-----|
| Увод .....                             | 448 |
| Први део .....                         | 448 |
| Други део                              |     |
| О ШТЕТИ КОЈУ ГОРДОСТ НАНОСИ ДУШИ ..... | 450 |
| Трећи део                              |     |
| О ИСЦЕЉЕЊУ ГОРДОСТИ .....              | 455 |

Четврто душекорисно штиво

О ДОКОЛИЦИ И ПРЕЗАПОСЛЕНОСТИ

КАО ПРЕПРЕКАМА ЗА СПАСЕЊЕ

|                                                        |     |
|--------------------------------------------------------|-----|
| Увод .....                                             | 463 |
| Први део .....                                         | 463 |
| Други део                                              |     |
| ШТЕТА КОЈУ ДУШИ НАНОСЕ ДОКОЛИЦА И ПРЕЗАПОСЛЕНОСТ ..... | 464 |
| Трећи део                                              |     |
| ИСЦЕЉЕЊЕ ДОКОНОСТИ И ПРЕЗАПОСЛЕНОСТИ .....             | 467 |

Пето душекорисно штиво

**О БЕЗАКОНОЈ ЖУДЊИ ПРЕМА НАСЛАДАМА**

|                               |     |
|-------------------------------|-----|
| Увод .....                    | 475 |
| Први део .....                | 475 |
| Други део                     |     |
| ШТЕТА КОЈУ ЧУЛНЕ НАСЛАДЕ      |     |
| НАНОСЕ СПАСЕЊУ .....          | 477 |
| Трећи део                     |     |
| ИСЦЕЉЕЊЕ ЧУЛНИХ НАСЛАДА ..... | 483 |

Шесто душекорисно штиво

**О БЕЗАКОНОЈ ЖУДЊИ ПРЕМА БОГАТСТВУ И НОВЦУ**

|                                                       |     |
|-------------------------------------------------------|-----|
| Увод .....                                            | 488 |
| Први део .....                                        | 488 |
| Други део                                             |     |
| ШТЕТА КОЈУ СПАСЕЊУ НАНОСИ БЕЗАКОНА ЖУДЊА              |     |
| ЗА БОГАТСТВОМ И ИМЕТКОМ .....                         | 489 |
| Трећи део                                             |     |
| ИСЦЕЉЕЊЕ БЕЗАКОНЕ ЖУДЊЕ ПРЕМА БОГАТСТВУ И НОВЦУ ..... | 495 |

Седмо душекорисно штиво

**НЕДОВОЉАН СТРАХ БОЖИЈИ КАО ПРЕПРЕКА  
ЗА ЧОВЕКОВО СПАСЕЊЕ**

|                                                        |     |
|--------------------------------------------------------|-----|
| Увод .....                                             | 505 |
| Први део .....                                         | 506 |
| Други део                                              |     |
| ШТЕТА КОЈУ СПАСЕЊУ НАНОСИ НЕДОВОЉАН                    |     |
| [ИЛИ НИКАКАВ] СТРАХ БОЖИЈИ .....                       | 507 |
| Трећи део                                              |     |
| ИСЦЕЉЕЊЕ НЕДОВОЉНОГ [ИЛИ НИКАКВОГ] СТРАХА БОЖИЈЕГ .... | 510 |

Осмо душекорисно штиво

**О ТОМЕ КАКО ОЧУВАТИ ПЛОД СТЕЧЕН**

|                             |     |
|-----------------------------|-----|
| ОВИМ ДУХОВНИМ ВЕЖБАМА ..... | 522 |
|-----------------------------|-----|

***Теодор Зисис***

*професор Универзитета у Солуну*

**ИМА ЛИ ЗАПАДЊАЧКИХ УТИЦАЈА  
У УЧЕЊУ СВЕТОГ НИКОДИМА?**

|                                                                  |     |
|------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Нова истраживања ставила су тачку на стару проблематику ..... | 539 |
| 2. Нове оптужбе професора Хр. Јанараса .....                     | 541 |